

KARTA KURSU

Kierunek studiów: polityka społeczna
 Forma prowadzenia: studia stacjonarne
 Stopień: I
 Rok: II
 Semestr: IV

Nazwa	Migracje i procesy migracyjne
Nazwa w j. ang.	Migrations and migratory processes

Koordinator	Dr hab. prof. UP María Paula Malinowski Rubio	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia):

Migracje i procesy migracyjne stanowią dzisiaj jedno z najważniejszych zagadnień społecznych, z którego powodu ich badanie nabiera kluczowego znaczenia. Warunki społeczne, w których żyje wielu imigrantów, niepewność zatrudnienia i problemy z integracją, z jakimi się spotykają, powodują, że wielu z nich jest dotkniętych problemami wykluczenia społecznego, które wymagają określonej polityki integracyjnej i społecznej. Celem zajęć jest zapoznanie studentów ze zjawiskiem migracyjnym z jak najszerzej perspektywy zarówno z teoretycznego, jak i empirycznego punktu widzenia, jak również zapoznać studenta z polską polityką migracyjną w kontekście polityki migracyjnej Unii Europejskiej oraz z polityką społeczną i pomocą społeczną wynikającą z polityki migracyjnej, skierowaną na zapewnienie obcokrajowcom przysługujących im usług i świadczeń.

Warunki wstępne:

Wiedza	Posiada podstawową wiedzę o tym, czym jest polityka społeczna
Umiejętności	Posługuje się terminologią powszechnie stosowaną w naukach społecznych oraz w polityce społecznej i w jej podstawowych obszarach.
Kursy	Polityka społeczna. Zróżnicowanie i nierówności społeczne. Służby społeczne i instytucje pomocy społecznej.

Efekty kształcenia:

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	<p>Student, który zaliczył przedmiot zna:</p> <p>W01: teoretyczne zagadnienia, które pozwolą mu zrozumieć najważniejsze aspekty procesów migracyjnych, rozróżnić rodzaje migracji oraz wskazać ich aktualne cechy.</p> <p>W02: problematykę integracyjną imigrantów, a także różne formy zarządzania imigracją i różnorodnością przez społeczeństwa przyjmujące.</p> <p>W03: najważniejsze aspekty polityczne, prawne i instytucjonalne wpływające na politykę społeczną oraz pomoc dla obcokrajowców zarówno w Polsce, jak i w Unii Europejskiej oraz praktykę i modele pracy społecznej z imigrantami i uchodźcami w Polsce.</p>	<p>K_W1</p> <p>K_W4</p> <p>K_W06</p>
--	---	--------------------------------------

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	<p>Student, który zaliczył przedmiot potrafi:</p> <p>U01: przeprowadzić krytyczną analizę ruchów migracyjnych i ich uwarunkowań.</p> <p>U02: zidentyfikować, a także odpowiednio zinterpretować potencjalne konflikty, które mogą pojawić się między rdzenną populacją a imigrantami.</p> <p>U03: zidentyfikować najważniejsze aspekty w obszarze pracy społecznej z imigrantami oraz potrafi krytycznie ocenić proponowane rozwiązania z dziedziny polityki społecznej ich dotyczącej.</p>	<p>K_U2</p> <p>K_U4</p> <p>K_U5</p>

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	<p>Student, który zaliczył przedmiot rozumie:</p> <p>K01: złożoność problematyki społecznej imigrantów, jej genezę oraz konsekwencje jej nieadekwatnego zarządzania i jest w stanie zaproponować możliwe rozwiązania.</p> <p>K02: specyfiki społeczne, polityczne i prawne położenie imigrantów, i w szczególności uchodźców, a w razie potrzeby potrafi zwrócić na nie uwagę otoczenia społecznego.</p> <p>K03: znaczenie roli polityki społecznej i pomocy w integracji w społeczeństwie imigrantów, i w szczególności uchodźców, będąc w stanie dokonać ich krytycznej analizy.</p>	<p>K_K4</p> <p>K_K6</p> <p>K_K6</p>

studia stacjonarne

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A	K	L	S	P	E			
Liczba godzin			30							

studia niestacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin											

Opis metod prowadzenia zajęć - studia stacjonarne:

Na zajęciach w pierwszej kolejności będzie przedstawiony odpowiedni materiał teoretyczny, następnie uzupełniony różnego typu tekstami (raporty z badań, eseje, teksty prasowe itd.) oraz materiałami audiowizualnymi (jak np. filmy, fragmenty filmów, itd.) ilustrującymi studiowane zagadnienia, co towarzyszyć będzie dyskusji. Oprócz tego studenci mają opracować, indywidualnie lub w grupach, wybrane zagadnienia oraz przedstawić je na forum grupy podprowadzając dyskusję jego dotyczącą. W ten sposób dostarcza się studentom różnych narzędzi, które sprzyjają indywidualnej i grupowej refleksji na temat różnych wizji, jakie powstają wokół migracji i miejsca, jakie imigrantom przypisuje się we współczesnych społeczeństwach.

Opis metod prowadzenia zajęć - studia niestacjonarne:

--

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia stacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne (test zaliczeniowy)
W01								X					X
W02								X					X
W03								X					X
U01							X	X					X
U02							X	X					X
U03							X	X					X
K01								X					X
K02								X					X
K03								X					X

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia niestacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne

W01														
W02														
U01														
U02														
K01														
K02														
...														

studia stacjonarne

Kryteria oceny	<p>Na ocenę końcową składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obecność na zajęciach oraz udział w nich (30% końcowej oceny) - Praca indywidualna lub grupowa (40% końcowej oceny) - Kolokwium sprawdzające wiedzę studenta (30% końcowej oceny)
----------------	---

studia niestacjonarne

Kryteria oceny	
----------------	--

Uwagi	Brak.
-------	-------

Treści merytoryczne (wykaz tematów):

<ol style="list-style-type: none"> 1. Zjawisko migracji. Terminologia, podstawowe pojęcia oraz rodzaje migracji i ich charakterystyka. 2. Podstawowe teorie migracji międzynarodowych. 3. Stosunki między etniczne: od koncepcji asymilacji do koncepcji integracji. 4. Ewolucja międzynarodowych ruchów migracyjnych. 5. Uchodźcy i inni migranci. 6. Polityki migracyjne, polityki integracyjne i polityki społeczne dla imigrantów i uchodźców w Polsce i w Unii Europejskiej. 6.1. Integracja imigrantów. 6.2. Trajektoria polskiej i unijnej polityki integracji dla cudzoziemców. 6.3. Praktyczna realizacja polityki społecznej i pomocy dla imigrantów i uchodźców w Unii Europejskiej i w Polsce. 7. Dyskurs publiczny wokół imigracji w Polsce.

Wykaz literatury podstawowej:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Balicki Janusz, Stalker Peter (2006), <i>Polityka imigracyjna i azylowa</i>, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. 2. Frelak Justyna, Klaus Witold, Wiśniewski Jakub (red.) (2007), <i>Przystanek Polska. Analiza programów integracyjnych dla uchodźców</i>, Warszawa: Fundacja Instytut Spraw Publicznych, https://rownosc.info/media/uploads/biblioteka/publikacje/analiza-programow-integracyjnych-dla-uchodzcow.pdf, [30.12.2020]. 3. Castles Stephen i Miller Mark J. (2011), <i>Migracje we współczesnym świecie</i>, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN (wyd. oryg. 2009, <i>The Age of Migration: International Population Movements in the Modern World</i>, 4 wydanie, Palgrave Macmillan). 4. Departament Funduszy Europejskich. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Fundusze, https://fundusze.mswia.gov.pl/ue/fundusze/wdrazane/solid-program-ogolny-so/europejski-fundusz-na/9083.Europejski-Fundusz-na-rzecz-Uchodzcow-EFU.html, [30.12.2020]. 5. Departament Funduszy Europejskich. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Fundusze, https://fundusze.mswia.gov.pl/ue/fundusze/wdrazane/fundusz-azylu-migracji/11734.Fundusz-Azylu-Migracji-i-
--

- [Integracji.html](#), [30.12.2020].
6. dorzeczy.pl, *Polska nie podpisze porozumienia ws. migracji? Tego chce szef MSWiA*, 9 października 2018 r., <https://dorzeczy.pl/kraj/79856/Polska-nie-podpisze-porozumienia-ws-migracji-Tego-chce-szef-MSWiA.html>, [30.12.2020].
 7. EQUAL (a) Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, Fundacja Fundusz Współpracy, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Krajowe Sieci Tematyczne, <http://www.equal.org.pl/equal.php?CID=2&lang=pl>, [30.12.2020].
 8. EQUAL(b) Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, Fundacja Fundusz Współpracy, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Krajowe Sieci Tematyczne, <http://www.equal.org.pl/aktualnosci.php?NID=294&lang=pl>, [30.12.2020].
 9. EUROSTAT. Statistics Explained. Estadísticas de migración y población migrante. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics/es#Poblaci.C3.B3n_migrante, [30.12.2020].
 10. Florczak Agnieszka. 2003. *Uchodźcy w Polsce. Między humanitaryzmem a pragmatyzmem*, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, s. 102-107.
 11. Dąbrowska-Korzus Aneta (red.) (2008), *Integracja – próba rekonstrukcji pojęcia*, w: *Problemy integracji imigrantów. Koncepcje, badania, polityki*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, s. 29-50, 93-122, <http://aneta.piekut.staff.shef.ac.uk/Problemyintegracji.pdf>, [30.12.2020].
 12. Joanna Leska-Słęczak, Jarosław Słęczak (2017), *Zmiany w polskiej polityce migracyjnej*, Gdańskie Studia Międzynarodowe 2017; 15 (1-2): 97-105, https://wyd.ug.edu.pl/sites/default/files/nodes/publikacja/77471/files/fragment_-_gsm_15.pdf, [30.12.2020].
 13. Kancelaria Sejmu, USTAWA z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Art. 5, Art. 91, Art. 93, Art. 94, <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20091751362/U/D20091362Lj.pdf>, [30.12.2020].
 14. Kicinger Anna (2005), *Unia Europejska wobec zagadnienia integracji imigrantów*, CEFMR Working Paper 2/2005, s. 1-6, http://www.cefmr.pan.pl/docs/cefmr_wp_2005-02.pdf, [30.12.2020].
 15. Komisja Wspólnot Europejskich (2004), *Komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego. Obszar Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości : bilans programu z Tampere i przyszłe kierunki działania*, KOM(2004) 401 wersja ostateczna, Bruksela, <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2004:0401:FIN:PL:PDF>, [30.12.2020].
 16. Komisja Wspólnot Europejskich (2005), *Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego. Program haski: dziesięć priorytetów na najbliższe pięć lat. Partnerstwo na rzecz odnowy europejskiej w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości*, COM(2005) 184 końcowy, Bruksela, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52005DC0184&from=PL>, [30.12.2020].
 17. Kubiak Hieronim, Słany Krystyna (1999), „Migracje”, w: *Encyklopedia socjologii*, t. 2., Warszawa: Oficyna Naukowa, s. 243-249.
 18. Łotocki Łukasz (2014), *Rola dyskursu publicznego w kształtowaniu relacji między imigrantami a społeczeństwem przyjmującym*, w: *Imigranci w polskim dyskursie publicznym*, Grażyna Firlit-Fesnak, Łukasz Łotocki (red.), Warszawa: IPS, s. 15-41.
 19. Malinowski Rubio Maria Paula (2013), *Imigranci a komunikacja międzykulturowa w sferze usług publicznych w Polsce*, Kraków: NOMOS, s. 213-233.
 20. Mikołaj Pawlak, Natalia Ryabińska (2007), *Dlaczego uchodźcy „nie chcą” integrować się w Polsce? Ocena skuteczności programów integracyjnych z punktu widzenia uchodźców*, w: Justyna Frelak, Witold Klaus, Jakub Wiśniewski (red.) *Przystanek Polska. Analiza programów integracyjnych dla uchodźców*, Warszawa: Fundacja Instytut Spraw Publicznych, s. 102-132, <https://rownosc.info/media/uploads/biblioteka/publikacje/analiza-programow-integracyjnych-dla-uchodzcow.pdf>, [30.12.2020].
 21. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (2012), *Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania*, Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2012 r., Departament Polityki Migracyjnej, Warszawa.
 22. OHCHR (United Nations Human Rights Office of the High Commissioner), *Global Compact for Migration*, [online:] <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Migration/Pages/GlobalCompactforMigration.aspx>, [30.12.2020].
 23. Otwarta Rzeczpospolita. Stowarzyszenie przeciw antysemityzmowi i ksenofobii (2015), *Ocena polskiej polityki integracyjnej wg wskaźników MIPEX 2014*, <http://www.otwarta.org/ocena-polskiej-polityki-integracyjnej-wg-wskaznikow-mipex/>
 24. Paleczny Tadeusz (2005), *Stosunki międzykulturowe. Zarys problematyki*. Krakowskie Towarzystwo Edukacyjne: Kraków, s. 265-267.
 25. Parlament Europejski (2013), *W stronę negocjacji i przyjęcia kolejnego po programie sztokholmskim programu na lata 2015–2019*, Dyrekcja Generalna ds. Polityk Wewnętrznych, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/493015/IPOL-LIBE_ET\(2013\)493015\(SUM01\)_PL.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/493015/IPOL-LIBE_ET(2013)493015(SUM01)_PL.pdf), [30.12.2020].
 26. Polakowski Michał, Szelewa Dorota (2013), *Polityka społeczna a problemy migracji*, Warszawa: Friedrich-Ebert-Stiftung, Przedstawicielstwo w Polsce, s. 13-21, <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/warschau/10685.pdf>, [30.12.2020].
 27. Rada Europejska (2010), *Program sztokholmski – otwarta i bezpieczna europa dla dobra i ochrony obywateli*,

- (2010/C 115/01), <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:115:0001:0038:PL:PDF>, [30.12.2020].
28. Raporty opublikowane przez Komisję Europejską na podstawie badań Eurobarometru Standar <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm>, [30.12.2020].
29. Raporty z badań opublikowanych przez Fundację Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS) przeprowadzone w latach 1990 do 2018, <https://www.cbos.pl/PL/publikacje/raporty.php>, [30.12.2020].
30. Sławomir Łodziński, Maciej Ząbek (2010), *Perspektywy integracji uchodźców w społeczeństwie polskim. Wyzwania normalnego życia*, w: Zubik Marek (red.), *Ziemia obiecana czy przystanek w drodze? Promised Land or Just a Stop on the Way?*, Biuletyn RPO – MATERIAŁY NR 70, ZESZYTY NAUKOWE, ss. 224-255, <https://www.rpo.gov.pl/pliki/12900040770.pdf>, [30.12.2020].
31. Stepaniuk Joanna (2019), Integracja i polityka integracyjna wobec imigrantów: analiza dokumentów Unii Europejskiej i polskiego ustawodawstwa, *Społeczeństwo i Polityka*, 3(60) s. 267-288, file:///D:/KATY%20KURSU/267_PDFsam_Spol_Polityka_3_2019_E.pdf, [30.12.2020].
32. The World Bank, <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>, [30.12.2020].
33. UNDESA a: United Nations. Population Division. Department of Economic and Social Affairs, *Trends in International Migrant Stock: The 2017 Revision. Table 1. Total migrant stock at mid-year by origin and by major area, region, country or area of destination, 1990-2017*, [on-line:] <http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates17.shtml>, [30.12.2020].

Wykaz literatury uzupełniającej:

- Lee Everett S. (1966), "A theory of migration". *Demography* 3, s. 47-57.
- Malinowski Rubio María Paula (2013), *Imigranci a komunikacja międzykulturowa w sferze usług publicznych w Polsce*, Kraków: NOMOS, s. 66-71, 119-124).
- Malinowski Rubio María Paula (2018), *Imigracja latynoamerykańska do Hiszpanii na tle ogólnej imigracji do tego kraju po 1986 roku*, *Studia Sociologica* 10 (2018), vol. 1, s. 164–181.
- Sowa-Behtane Ewa (2016), Paul Collier, *Exodus: How Migration is Changing Our World, Oxford 2013: [recenzja]*, *Studia Paedagogica Ignatiana. Rocznik Wydziału Pedagogicznego Akademii "Ignatianum" w Krakowie* 19/1, 245-250.
- Majmurek Jakub (2016), „Kłeska multi-kulti”? Czym jest multikulturalizm, portal OKO.press, <https://oko.press/kleska-multikulti-czym-a-czym-multikulturalizm/>, [30.12.2020].
- Malinowski Rubio María Paula (2015), „*Intercultural Communication in a Multicultural Society/Komunikacja międzykulturowa w wielokulturowym społeczeństwie*”, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Sociologica* VIII, s. 5-17.
- Kacperska Elżbieta M. (2016), *Międzynarodowe przepływy siły roboczej*, *Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej* nr 116, 2016, s. 21–35.
- Commission of the European Communities, *Communication from the Commission to the Council and the European Parliament on a Community Immigration Policy*, 2000 COM(2000) 757 final, Brussels, s. 19, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52000DC0757&from=EN>, [30.12.2020].
- UNDESA b: United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, *International Migration Report 2017: Highlights* (ST/ESA/SER.A/404), http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2017_Highlights.pdf, [30.12.2020].
- UNDESA c: United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, *International Migration Report 2019: Highlights* (ST/ESA/SER.A/404), https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/migrationreport/docs/MigrationReport2019_Highlights.pdf, [30.12.2020].
- Urząd do Spraw Cudzoziemców, Uchodźcy, Ośrodki dla cudzoziemców, <https://udsc.gov.pl/uchodzcy-2/pomoc-socjalna/osrodki-dla-cudzoziemcow/>, [30.12.2020].

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia stacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10

bez kontaktu z prowadzącymi	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		60
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia niestacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		